

श्री जैन धर्म प्रकाश

JAIN DHARAMA PRAKASH.

पुस्तक ६ कुं. आवणु शुद्धि. १५ सप्त. १९४६ अंक. ५ भा.

मालिनी.

प्रशम रस निमग्नं, दृष्टियुग्मं प्रसन्नं;
वदन कमल मंकः कामिनी संग शून्यः
कर युगमपि यत्ते, शस्त्र संबंध बंध्यं
तदसि जगति देवो, वीतरागस्त्वमेव ॥ १ ॥

प्रगट कर्त्ता.

श्री जैन धर्म प्रसारक सभा
भावनगर.

अमदावादमां.

“जो'लो वनीक्युलर प्रीन्टींग प्रेसमां”
शा० नथुभाई रतनचंदे छापी प्रसिद्ध कर्तुं.

शक १८१२.

सन १८४०

मूल्य वर्ष १ नो ३१-०-० अगाड्या पोस्टे ३०-३-० मूड

छुटक अंक येकना ३, ०-२-०

અનુક્રમણિકા

વિષય.	પૃષ્ઠ
૧ પ્રત્યોત્તર. (લખનાર મુનિરાજ શ્રી આત્મારામજી).	૬૫
૨ ધનપાળ પંડિતની કથા.	૭૦
૩ પ્રતિક્રમણ.	૭૫
૪ ખુશી ખબર (ગાડીજીને દરે પ્રતિષ્ઠા વિષે).	૮૦

ખાસ સૂચના.

જ્ઞાનતું બહુ માન જ્ઞાનાવરણી કર્મનો ક્ષય કરે છે અને જ્ઞાનની આસાતનાથી જ્ઞાનાવરણી કર્મ બંધાય છે માટે ચોપાનીઆને રખડતું ન મેલતાં જીએ આસને મુકવું અને આદ્યંત લક્ષ્યપૂર્વક વાંચી યથાશક્તી ધર્મકાર્યમાં પ્રવર્તવું.

સર્વે જૈનધર્મી ભાઈઓને અવશ્ય ખરીદ કરવા લાયક

ચરિતાવંળી.

અથવા

જૈન કથા સંગ્રહ.

સુંદર, રસીક અને બોધદાયક દશથી પંદર વાંતાઓનો સમુહ આ ચોપડીમાં છાપવામાં આવશે. એ સઘળી કથાઓ એવી સારી રીતે લખવામાં આવશે કે તે વાંચી દરેક વાંચનાર આનંદ પામવા સાથે બોધ પ્રાપ્ત કરશે. એ ચોપડી લગભગ ચોપાનીઆ જેવડા કદની આશરે ૩૭૫ પાનાની થશે તે સાથે સુંદર અને અજબુત પાકાં પુઠાથી બંધાવામાં આવશે જૈનોને માટે આવી એક પણ ચોપડી નથી.

અગાઉથી પૈસા મોકલી નામ નોંધાવેનારે કિંમતના રૂ. ૧૫ મોકલવે પાછળથી કિંમત વધારે રાખવામાં આવશે માટે યાદ રાખવું કે, નહીં આહુક ધનનાર પસ્તાશે.

આ સંબંધી તેમજ બીજાં કાર્યો સંબંધી પત્રવ્યવહારની બેન શિરનામે રાખવો.

અમરચંદ ઘેલાણાઈ.

શ્રી જૈનધર્મ પ્રસારક સભાના મેંત્રી.

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

JAIN DHARMA PRAKASH.

દાહરો.

ધંડા નાદ વગાડતાં, ખરર થાય આકાશ;
તેમ ભૂતળ ગર્જવતું, પ્રગટયું જૈનપ્રકાશ. ૧

પુસ્તક ૫ મું. શક ૧૮૧૨ આવળુ શુદ્ધિ ૧૫. સંવત ૧૯૪૬. અંક ૫ મો.

પ્રશ્નોત્તર.

અનેક ગુણ સંપન્ન શ્રીમન્મહારાજ શ્રી આત્મારામજી
(આનંદવિજયજી) એ વંગાલાની ઇશીયાટીક
સોસૈટીના સેક્રેટરી ડાક્ટર હોર્નલના
પ્રશ્નોના આપેલા ઉત્તરો.

પ્રશ્ન કરનાર ડાક્ટર હોર્નલને કોઈ આવક તરફથી પરભાયાં ખર્ચ
મળેલા કે શ્રી મન્મહારાજ શ્રી આત્મારામજી (આનંદવિજયજી) એ એક
જૈનમતના સંઘના આચાર્યની પેઠી બતાવનાર કોઈ પ્રકારનું વક્ષ બતાવ્યું
છે. તે ઉપરથી સાહેબે તેની એક નક્કર મંજૂરી તે મોકલાવ્યા બાદ તે
જો સંઘની તેમજ પ્રજા પુરુષ તે અસત્ય પત્ર લેખાં બીજી પણ કેટલીએક
બાજુના કાયદે દર્શાવેલ છે તે જ રીતે પત્રનું મુજરાતી ભાષાંતર આપીને આપ્યું
છે તેને હારવાદ તે પત્ર ગાંઠેના પ્રશ્નોના મોકલાવેલા ઉત્તરો પણ દોખલું કર્યા છે.

૬૬

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

ધી. મદરેસા. વેલ્સલી રસ્તેર.

તા. ૨૮ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૮૯.

શ્રી મહારાજ મુની. આત્મારામજી.

(આનંદવિજયજી.)

પ્યારા સાહેબ!

તમારા સંવત ૧૯૪૫ ના માઘ શુદ્ધિ ૧૪ ના પ્રીતી બરેલા પત્ર સા-
રે તમારો આભાર માનું છું અને તેના જવાબમાં હિંદુસ્થાન સરકારના
(હોમ) વિભાગત આતાના સેક્રેટરી હોનરેબલ એ. પી. મેકડોનલ સાહેબનો
પત્ર જે મને હમણાજ મળ્યો છે તે આ સાથે તમને મોકલવાને મને ખુ-
શી હોય છે.*

તેમાંથી તમારા જોવામાં આવશે કે મુવેદ તમોને મોકલવા સાર
તા. ૧૧ મી ફેબ્રુઆરીએ પારકા રાજ્યોની સાથે સંબંધ રાખનાર (ફારેન)
આતા તરફ મોકલવામાં આવેલ છે તમારા હાલના ઠેકાણાની અગર મેં
સરકારમાં જણાવી હતી તે હું ધારું છું કે તે તમોને એ શીરનામે મો-
કલવામાં આવશે. આ કાગળ તમોને પહોંચવા પહેલાં સો વસા તે પુસ્ત-
કો તમોને ક્યારના મળી ચુક્યાં હશે.* આ પુસ્તક તમોને મેળવી આપ-
વાને હું શક્તિવાન થયો તેથી મને ખુશી થવાનું-સંતોષ પામવાનું-કારણ મળ્યું છે.

તમોએ તૈયાર કરેલું જૈનમત વૃક્ષ જે મને મોકલ્યું છે તે મેં લ-
ક્ષપૂર્વક તપાસ્યું છે અને તેને અસાધ્ય રૂપમાં ઉતારીને તે વિશે સોચક
સલાહ આપને કરવા પ્રયત્ન કરું.

૧ મંથનું ૧૧ જે તપાસવાનું પદી બતાવે છે તેમાં તમે જેને
છેલ્લા બતાવ્યા છે અને ૬૯ મેં પાટે છે, નામ વિજયરાજસૂરિ લખ્યું છે
તેઓ હાલ હયાત છે? જે હોય તો હાલ ક્યાં છે? કદાપિ તેઓ હયાત ન
હોય તો હાલમાં તેમની ગાદીએ કોણ છે? અને તમે તપાસવાને મંથન-
વૃક્ષ કેમ કર્યું છે અથવા દરાવ્યું છે.

૨ અસ્તર ગચ્છની ગાદીએ છેલ્લા તમે ૭૦ મેં પાટે, 'શ્રી જિન-
હર્ષસૂરિ' લખ્યા છે. પણ તેઓ સંવત ૧૮૫૬ માં ગાદીએ આવ્યા તેથી તેઓ
હાલ હયાત હશે નહીં માટે તેમના પછી કોઈલા સૂરિઓ (આચાર્યો) તે-

* એ પત્રની ઉમેળ ગુજરાતી નકલ આ પત્ર સાથે મોકલવાની હતી.

* આ પુસ્તકો મળ્યા પછી સંબંધી અગર વાંચકો અંગાઠું વાંચી ગયેલા છે.

પ્રશ્નોત્તર.

૬૭

ગતી ગાદીએ થયા અને તેમના શા શા નામ છે તે જણાવો તથા હાલ-
માં ખરતર ગચ્છની ગાદીએ ઉપરી કાણુ છે? તે જણાવો.

મેં ગાંધ કાલે ખરતર ગચ્છની એક પદ્મવતી તોડી કે તેમાં જા મે
પાટે સંવત ૧૯૧૫ના વર્ષમાં જિન મુક્તિમુક્તિ પાતાવ્યા છે. આ ખરં થઈ શકવા
સંભવ છે કાળુ કે સંવત ૧૯૫૨ અને ૧૯૨૫ માં તેટલો તફાવત છે.

૩ એક લીટીને છેડે તે વૃક્ષમાં તમારું નામ લખાવું આવે છે;
જે શાખા અગર ગચ્છના તમે છો તેનું નામ શું છે? એ શાખા તપાગ-
ચ્છનો એક ફાંટો જણાય છે. અને વળી તમારી પોતાની લીટીમાં નીચે
પ્રમાણે નામો જણાય છે.

મુનિ મણિવિજય ગણિ.

મુનિ મુદ્ધિવિજય

મુનિ મુક્તાવિજય ગણિ.

મુનિ સિદ્ધિવિજય.

મુનિ મુક્તિવિજય ગણિ.

મુનિ વૃદ્ધિવિજય.

મુનિ નિલવિજય.

મુનિ આત્મારામ (આત્મવિજય)

આ પુરોષને એક જાન સારું કેમ કેવા પ્રકારનો મનુષ્ય છે તે મ-
ને ખરાબર સમજાવું નથી. મારે મનનવળી.

તે જિનમ્ભ દક્ષિણે થયા ગચ્છની પેટી અતાવેલી છે કે કેટલાકની
અતાવેલી છે?

આ સમસ્યાના સંપૂર્ણ જવાબ મેહુરજાની કદી મોકલાયશે તે મ-
હારા ઉપર ઘણા ઉપકાર થશે.

મને માનજો તમારો ખરેખર.

એ. એફ. રૂટેલ્ડ. હોર્નલ.

(સાથે મોકલેલા પત્રની ઈંગ્રેજી તકરબ).

Calcutta, the 26th February.
My dear Dr. Hoernle.

In reply to your letter dated the
9th instants I have the pleasure to inform you

૬૮

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

that a copy of Professor Max Muller's Edition of the Rigveda was received from the India Office for the Jain Muni Atmaramji and forwarded to the foreign Department on the 11th instant for transmission to him. The enclosure of your letter is returned herewith.

Yours Sincerely,

(સદરહુ પલનું ગુજરાતી ભાષાંતર)

કલકત્તા. તા. ૨૬ મી. ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૯

મહારા ખ્યાલ: ડાકતર હોર્નલ.

તમારા તા. ૧૯ મી ફેબ્રુઆરીના પત્રના નવાજનાં તમને લખવાને ખુશી હૈયે છે કે ઇન્ડિસન નામક મુલરના ઋગ્વેદની પ્રત વિલાયતથી હિન્દુસ્થાન ખાતાની ઝોરીસ તરફથી જૈની મુની, આત્મારામજીને અર્પણ કરવા સાફ આવી હતી, અને તે તા. ૧૧ મીએ પારકા રાજ્ય ખાતાની ઝોરીસને મુનિને પહોચાડવા સાફ સોંપવામાં આવી છે.

તમારો ખરો.

એ. ખી. મેકડોનલ.

પ્રારંભના પત્ર માંહેના પ્રશ્નોના ઉત્તરે

૧ મધ્ય ભાગમે તપાગચ્છ કે મુનિયોદી પરંપરાય લિખનેદા યદ પ્રયોજન હેકે પ્રથમ શ્રીમુખમંરવામી કે ગચ્છકા નામ નિર્ઐથગચ્છ થા. તિ-સહી નિર્ઐથગચ્છકા નામ શ્રી મહાવીરસે પીછે નવમે પટ્ટે સુસ્થિત મુપ્રતિ બુદ્ધ નામક આચાર્યસે કૌટીકગચ્છ હુસરા હુઆ. શ્રી મહાવીરજીસે ૧૫ મે પટ્ટે શ્રી ચંદ્રસૂરી નામકે આચાર્ય બહુ પ્રસિદ્ધ પુરુષ હુએયે ઈસ વા-સ્તે કૌટીકગચ્છકાહી નામ ત્રીસરા ચંદ્રગચ્છ હુઆ, સોલમે પટ્ટે સાગત બદ્રસૂરી હુએયે બનમેહી રહેતેયે ઈસ વાસ્તે ચંદ્રગચ્છકા નામ બનવા-

પ્રમાણરૂ.

૩૬

સંનિગ્ધ મહાદેવ હુણ, કિનનકે વનવાસીગચ્છકા નામ નાણકગચ્છકા સિ-
ખતેહે. વીરાત ૧૫૦ અર્થાત્ વિક્રમાત્ ૮૯૪ વર્ષે છત્તીસમે પટે શ્રી સર્વ
દેવસૂરિ ટોં વટવૃક્ષકેન્દ્રે આચાર્ય પદ દીના ઈસવાસ્તે વનવાસીગચ્છકા
નામ વટગચ્છ હૂઆ. પીછે વટગચ્છમે સગકાળ એકહી સાય ચૌરાસી જૈન
સાધુઓં આચાર્ય પદ દીનાયા ઐર ઇસ ગચ્છકા બહુત વિસ્તાર હૂઆ
ઈસ વાસ્તે વટગચ્છકા નામ વૃહતગચ્છ હૂઆ. ૪૪ મે પટે શ્રી જગચ્ચંદ્ર
સૂરિહ હૂએ. જગચ્ચંદ્ર સૂરિહને શિથિલાચાર હોરકે ક્રિયા ઉદ્ધાર કરાતખ
ચૈત્રવાળા ગચ્છ કે આચાર્ય શ્રીદેવબદ્રગણિ કે પાસ ઉપસંપત્ (કેરકે દી-
ક્ષા) લીની. પરંતુ મૂળ મેતો વૃહત ગચ્છહી યા. શ્રીપાર્શ્વનાથજીકે ચોથે પટે
કૃશીકુમારહૂએ તિનસે ગચ્છકા નામ ઉપકેશગચ્છ હૂઆ. તિસ
ઉપકેશગચ્છસે કોરંટ ગચ્છ નીકલા ઐર કોરંટગચ્છસે ચૈત્રવાલ ગચ્છ
નીકલા, તિસ ચૈત્રવાલગચ્છકો સંપ્રત્તિ કાળમે વૃદ્ધ પૌશાળીઆ તપ-
ગચ્છ કહેતે હૈ. ઐર શ્રીજગચ્ચંદ્ર સૂરિહને બહુત તપકરા ઇસ વાસ્તે
આધારપુરકે રાણુને વૃહતગચ્છકા નામ તપગચ્છ (તપસ્વીગચ્છ) પ્રસિદ્ધ કરા. પરંતુ મૂળમેતો વૃહતગચ્છ નામ યા. વૃહતગચ્છમેસેહી ખરતર
૧ પૂનમીયા ૨ અંચલીયા ૩ આગમીયા ૪ સાઠ પૂનમીયા ૫ પાર્શ્વચંદ્રાદિ
ગચ્છ નીકલે હૈ. ઐર ઈસ કાળમેબી તપગચ્છકા સમુદાય બહુતહૈ. ઇસવા-
સ્તે યદગચ્છ મધ્ય ભાગમે લિખા હૈ. ઐર ઈસ વૃક્ષકા લિખને વાલા
મેંબી ઈસી તપગચ્છમે હું ઈસવાસ્તેબી મધ્ય ભાગમે અપને ગડે પુર-
પોઠોં લિખા હૈ. પરંતુ ખરતરગચ્છવાળા કોઈ ઈસી તરેહકા વૃક્ષલિખે તખ વેા
આપની પટ્ટાવળી મધ્ય ભાગમે લિખેતો હગ ઐસે લેખકો વિરદ્ધ
નહીં માનતે હૈ.

આખીર શાખાકા આચાર્ય વિજયરાજસૂરિ વિધવાનહૈ. ઐર દેશાનુ
દેશ ફિરતે હૈ. સ્થાનકા નિયમ નહીં હૈ.

બી. ૨ ખરતરગચ્છ મેં ૭૦ મે પટે છનહર્ષસૂરિ. તિનકે પટે ૭૧
મે શ્રી જિનગહેંદ્રસૂરિ હૂએ હૈં ઐર તિનકે પટે ૭૨ મે જિનમુક્તિ સૂરિહૈ.

બી. ૩ શ્રી મણિવિજય ગણિકે તિન શિષ્ય. યુદ્ધિ વિજય ૧ શુદ્ધાખ
વિજય ૨ સિદ્ધિ વિજય ૩

યુદ્ધિ વિજય કે ચાર મુખ્ય શિષ્ય શ્રી મુક્તિ વિજય ગણિ ૧ વૃદ્ધિ વિજય
૨ નિસ વિજય ૩ આત્મારામ આનંદવિજય ૪. મેં તપગચ્છમે હું.

૭૦

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

બી. ૪ જૈનમતમે શ્રી મહાવીરજીસે પીછે બહુત ગચ્છ ઔર શાખા હૂઈ હૈ. તિનોકી પદાવલીયાંબી પૃથક્ પૃથક્ બહુત હૈ. ઔર બહુત પદાવલીયાં તેા ઈસમધ્યકે ચંદ્રગચ્છ, વટગચ્છ, વૃહતગચ્છસેંહી નીકલી હૈ. ઔર વન્જસ્વામી કે સમય મેં બારાવર્ષ કે દુર્ભિક્ષ કાળમેં બહુત ગચ્છ ઔર કુલ ઔર શાખાઓ વ્યવચ્છેદ હો ગઈથી ઔર પુરાનેગચ્છમેં ઉપકેશગચ્છ હૈ ઔર પુરાને કુલોમેંસેં એક પ્રજવાહન કુલ રહાથા સોભી ઈસ કાલમેં વ્યવચ્છેદ હો ગયા હૈ. ઔર વન્જસ્વામી કે શિષ્ય વન્જસેનસૂરિ, તિનકે ચાર શિષ્યોસેં ચાર કુલ હૂએ. ચંદ્ર ૧ નાગેંદ્ર ૨ નિવૃત્ત ૩ વિદ્યાધર ૪ સંપ્રતિ કાળમેં એક ચંદ્રકુળ કે તપા ખરતરાદિ ગચ્છ રહ ગયે હૈ. શેષ ત્રીન કુળભી વ્યવચ્છેદ હો ગયે હૈ. જે ત્રીન કુલ ૭૦૦ વર્ષ કે પહિલે ઈસ ભરતખંડમેંથે પરતું અગ્ન નહીં હૈ. ઈસ વાસ્તે સર્વ ગચ્છોકા સ્વરૂપ ઈસ વૃક્ષમેં નહીં લીખા હૈ. ઔર ઈસસેં અધિકગચ્છકી પદાવલીઓકા લેખ મુઝકોં મિલા નહીં ઈસ વાસ્તે નહીં લીખા, ઐસા સમજ લેના.

ચારે પ્રશ્નોનો ઉત્તર સંપૂર્ણ

ધનપાલપાંડિતકથા.

(સાંધણ પાને પદ થી.)

ધનપાણે પૂજા સામગ્રી યુક્ત પ્રથમ ભવાનીના મંદિરમાં પ્રવેશ કર્યો અને ચક્રિત થયો છતો તરતજ ત્યાંથી પૂજા કર્યા શિવાય બહાર નીકળ્યો. પછી રૂદ્રના મંદિરમાં ગયો ત્યાં પણ આમ તેમ જોઈને તરતજ બહાર નીકળી વિષ્ણુના મંદિરમાં પેઠો ત્યાં પોતાના ઉત્તરીય વસ્ત્રોના પડો કરીને તરતજ બહાર નીકળ્યો અને પછી શ્રીકૃષ્ણમહેવ ભગવંતના જિનાલયને વિષે જઈને પ્રશંતચિત્તપડે પૂજા કરી રાજદ્વારે આવ્યો. રાત્રીએ તેની પાછળ હેરકને મોકલેલ હતો તેના મુખથી પ્રથમજ રાત્રીએ સર્વ વૃતાંત જાણ્યો એટલે ધનપાણે પુછ્યું “તેં દેવ પૂજા કરી ?” ધનપાણે કીધું “મહારાજ સારી રીતે કરી.” રાત્રીએ પુછ્યું “તું ભવાનીની પૂજા કર્યા શિવાય ચક્રિત થઈને કેમ તેના મંદિરમાંથી બહાર નીકળ્યો.” તેણે કહ્યું “શિવચરે આ-

ધનપાત્ર પાંડિત કથા.

૭૨

શિમ આયુધને જેણે હસ્તમાં ધારણ કર્યા છે. લલાટે બૂકડી ચામેલી છે. અને ગદ્દિપમર્દનની ક્રિયા કરી રહી છે એવી ભવાનીને જોઈને ભય પામ્યો. સતો તરતજ હું બહાર નીકળ્યો અને હમણાં યુદ્ધનો સમય છે પૂજનો સમય નથી એમ જાણીને તેની પૂજા પણ મેં ન કરી.”

દ્રુતે રાત્રએ પુછ્યું “શ્રીની પૂજા તે કેમ ન કરી” ધનપાત્ર બોલ્યો.—

અકાંઠસ્ય કાંઠે કથં પુષ્પમાલા

વિના નાસિકાયાઃ કથં ગંધધુપઃ

અકર્ણસ્ય કર્ણે કથં ગીતનાદાઃ

અપાદસ્ય પાદે કથં મેષ્ણામઃ ॥૧॥

“જેને કાંઠ નથી તેના કાંઠે વિષે પૂષ્પમાળા કેમ હોય? જેને નાસિકા નથી તેની પાસે ગંધ અને ધૂપ શા માટે હોય? જેને કાન નથી તેના કાનની પાસે ગીતનાદ શા માટે હોય? અને જેને ચરણ નથી તેના ચરણમાં હું નમસ્કાર પણ કેમ કરું?”

રાત્રએ દ્રુતે પુછ્યું “વિષ્ણુની પૂજા કર્યા વિના તેની સન્મુખે વસ્ત્રો પડે છે કરીને જલદી કેમ તેના મંદિરમાંથી બહાર નીકળ્યો “ધનપાત્ર બોલ્યો “વિષ્ણુ પોતાની સ્ત્રીને ઉત્સંગમાં ધારણ કરીને રહેલા હતા તેથી મેં વિચાર્યું કે હમણાં વિષ્ણુ અંતઃપુરને વિષે સ્થિત રહેલા જણાય છે માટે અસારે પૂજા નો સમય નથી કેમ કે કોઈ સામાન્ય પુરુષ પણ જ્યારે પોતાની સ્ત્રી પાસે એકાંતમાં હોય છે ત્યારે સત્પુરુષો તેની સમિપે જતા નથી તે આતો ત્રણ ખંડના સ્વામી છે માટે તેની પાસે એકાંતમાં જવાય કેમ? એમ વિચારીને દૂરથીજ પાછો વળ્યો અને ચતુષ્પથને વિષે જતા આવતા જનોની દૃષ્ટિ ન પડવા માટે તેની આડો વસ્ત્રો પડે છે ક્યાં.”

વળી રાત્રએ પુછ્યું કે “તે મારી આત્મા વિના ઋષભદેવની પૂજા કેમ કરી?” તેણે કહ્યું કે “હે રાજન! તમે દેવ પૂજા કરવાને માટે આત્મા છોડી હતી તે દેવત્વનો મેં શ્રીઋષભદેવ સ્વામિમાંજ જોયું અને તે કારણથી મેં તેમની પૂજા કરી. તેમના દેવત્વ સ્વરૂપનું વર્ણન આ પ્રમાણે—

પ્રશમરસનિમગ્નં દૃષ્ટિયુગ્મં પ્રસન્નં

વદનકમલધંકઃ કામિનીમન્મુહ-

૭૪

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

હકારતાં ચમકાડાં, નત્તકાર કરેછે.

“તાણીદ કરતા એવા ચમકાડના સુમટને નાના કહે છે.”

તે વખતે આવસરનો જાણ એવો ધનપાળ પંડિત બોલ્યો—“હે રાજન્! આ વૃદ્ધા જે કાંઈ કહે છે તે સાંભળો”—

કિંનંદિઃ કિં મુરારિઃ કિમુરતિરમણઃ કિંનલઃ કિંકુબેરઃ

કિંવાવિદ્યાધરોસૌ કિમથસુરપતિઃ કિંવિધુઃ કિંવિધાતા

નાયનાયનચાયનચલુનહિનવાનાપિનાસૌનચેપ

ક્રિડાંકર્તુમ્વૃત્તૌયદિહ મહિતલે ભૂપતિર્ભોજદેવઃ ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થ—વૃદ્ધાને કન્યા પુછે છે કે આ ચાલ્યા આવે છે તે શું નંદિ છે? શું કૃષ્ણ છે? શું કામદેવ છે? શું નળરાજ છે? શું ધનદ છે? શું વિદ્યાધર છે? શું ઈંદ્ર છે? શું ચંદ્રમા છે? કે શું વિધાતા છે? વૃદ્ધા કહે છે કે હે પુત્રી તેં કહ્યા તેમાંથી એ કોઈ નથી પણ એ તો આ મહિ તળને વિષે ક્રિડા કરવાને પ્રવર્તમાન થયેલો ભૂપતિ ભોજ દેવ છે.

રાજા આ કાવ્ય સાંભળીને તુષ્ટમાન થયો હતો બોલ્યો—“હે ધનપાળ! હું તારી ઉપર તુષ્ટમાન થયો છું માટે તું યથોચિત વાંછિત વર માગ.” તે વખતે ધનપાળ સરોવરના વર્ણુન સમયે ઉત્પન્ન થયેલો રાજાનો દુરભિપ્રાય બુદ્ધિયળવડે જાણીને આ પ્રમાણે બોલ્યો—“હે રાજન્! જે વાંછિત વરને આપે તો તત્કાળ પ્રસન્ન થઈને મારાં બે નેત્ર મને આપો.” આ વચન સાંભળીને રાજા અત્યંત વિસ્મય પામ્યો હતો ચિંતવવા લાગ્યો કે “અઘાપિ જે વાર્તા મેં કોઈની પાસે પ્રકાશિત કરી નથી તે આણે કેમ જાણી? શું એના હૃદયને વિષે કાંઈ જ્ઞાન વર્તે છે?” આ પ્રમાણે વિચાર કરીને અનેક પ્રકારના દાન સન્માનાદિકે કરીને રાજાએ ધનપાળનો સત્કાર કર્યો. પછી પુછ્યું કે “હે ધનપાળ! તેં મારા મનનો અભિપ્રાય શી રીતે જાણ્યો?” ધનપાળ બોલ્યો “શ્રી જૈનધર્મ સેવન કરવાથી ઉત્પન્ન થયેલા બુદ્ધિ બળથી મેં આપનો અભિપ્રાય જાણ્યો. તેણે શ્રાદ્ધધર્મ વિધિ પ્રકરણ તથા ઋષભ પંચાશિકાદિક ગ્રંથો બનાવ્યા અને જૈનશાસનની ધણી ઉન્નતિ કરી. એ પ્રમાણે યાવન્નિયવ પર્યંત છ યતના યુક્ત સમ્યક્ત્વાદિ ધર્મને આરાધી પ્રાંતે સંયગ ગ્રહણ કરીને દેવલોકે જતા હતા.

“ઇતિ સમ્યક્ત્વયતના વિષે ધનપાળ પંડિતની કથા.

પ્રતિક્રમણ.

૭૫

પ્રતિક્રમણ

પ્રતિક્રમણ એ નિસ્સની આવસ્યક ક્રિયા છે, સર્વે આવકાએ હમેશાં પ્રતિક્રમણ કરવું એ પોતાની ફરજ છે; સમજને ઉપયોગ સહીત કરવાથી તે ક્રિયા ખરેખરી ફળદાતા થાય છે વિગેરે કૃત્ત્રીએક પ્રતિક્રમણ સંબંધી બ્યાખ્યા આપણે અગાઉના વિષયોથી જાણી ગયા છીએ. હવે પ્રતિક્રમણના વિધીક્રમ સંબંધી બ્યાખ્યા ચલાવીએ.

દેવસિ પ્રતિક્રમણમાં સૂર્ય ચરધો અસ્ત થયો હોય તેવે સમયે વંદિતાસૂત્ર આવે એવી રીતે પ્રતિક્રમણની શરૂઆત કરવી અને પ્રતિક્રમણ કરી દશ પડિસેહણ કરી રહ્યા પછી સૂર્ય ઉગે એવી રીતે રાઈ પ્રતિક્રમણની શરૂઆત કરવી—એ પ્રમાણે પ્રતિક્રમણ કરવાનો સમય ઉત્સર્ગે શાસ્ત્રકારોએ બતાવ્યો છે. અપવાદથી તે દિવસના તૃતીય પ્રહરથી અર્ધ રાત્રી સુધી દેવસિ પ્રતિક્રમણનો સમય અને અર્ધ રાત્રીથી દિવસના એક પ્રહર સુધી રાઈ પ્રતિક્રમણનો સમય કહ્યો છે. યોગશાસ્ત્રની વૃત્તિમાં અપવાદે દિવસના મધ્યાન્હથી અર્ધરાત્રી સમય સુધી દેવસિ પ્રતિક્રમણ અને મધ્ય રાત્રીથી દિવસના મધ્યભાગ સુધી રાઈપ્રતિક્રમણ થઈ શકે એમ કહ્યું છે. પરંતુ આ સર્વે અપવાદ માર્ગ તે ખરેખરા કારણને આશ્રી છે જેવાતેવા કારણને માટે અપવાદ માર્ગ ગ્રહણ કરી રીતિ વિરૂદ્ધ કરવું એ યુક્ત નથી.

ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે સમયે શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી શુદ્ધ સ્થળે કટાસણું પાથરી બેસવું. પછી ચિરતીપણામાં કરેલી ક્રિયા પુષ્ટિ કારક અને ફળદાતા થાય છે તેથી પ્રતિક્રમણની આદિમાં પણ સામાયિક ગ્રહણ કરાય છે એવું સામાયિકના વિષયમાં જાણી ગયા તે પ્રમાણે પ્રથમ—સામાયિક લેવું. (પ્રત્યાખ્યાન) પચ્ચખ્યાણુ એ છઠું આવસ્યક છે તેટલે સુધી પહોંચતા સમય વીતી જાય માટે તે સામાયિક પછી પ્રત્યાખ્યાન લેવામાં આવે છે. પ્રત્યાખ્યાન વખતે છઠા આવસ્યકની મુહપતિ પડિસેહી વાંદણા દેવા જોઈએ એ હેતુ પૂર્વક અત્રે પણ પ્રત્યાખ્યાન કરતા પ્રથમ મુહપતિ પડિસેહી વાંદણાં દેવામાં આવે છે.

પછી આવસ્યક ક્રિયાનો આરંભ કરતા પ્રથમ દેવ ગુરૂ વંદન કરવામાં આવે છે, કારણકે સર્વે અનુજાન દેવગુરૂના વંદન, વિનય અને બહુમાનાદિ ભક્તિ પૂર્વક સદ્ગુણ થાય છે. કહ્યું છે કે—

૭૬

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

વિણયાહીઆવિજ્ઞા દિત્તિફલેદ્દહપરેયલોગમિ ।

નફલંતિવિણયહીણં સસ્રસાણિવતોઅહીણાણિ ॥

“વિનયે અધિત વિદ્યા આ લોક અને પરલોકને વિષે ફળ આપે છે અને વિનયહીન વિદ્યા જળ વિના ધાન્ય ફળે નહી તેમ ફળતી નથી.”

भत्ताइजिणवराणं खिज्जंतिपुव्वसंचियाकम्मा ।

आयरियरिनमुकारेण विज्जामंताविसिज्जंति ॥

“જિનેશ્વરની ભક્તિથી પૂર્વ સંચિત કર્મ ક્ષય થાયછે અને આચાર્યને નમસ્કારાદિ કરવાથી વિદ્યામંત્ર સિદ્ધ થાય છે.”

લૌકિકને વિષે પણ રાજા અને પ્રધાનાદિના બહુમાનવડે સ્વસમીહિત કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે. અહીં રાજાને સ્થાને શ્રીતીર્થંકર મહારાજા અને પ્રધાનાદી સ્થાને આચાર્યાદી ગુરુ મહારાજા બાણના, એ હેતુથી પ્રથમ દેવવંદન કરવામાં આવે છે. ચૈત્યવંદન બાળ્યમાં દેવવંદન બાર અધિકારે કહ્યું છે—

पढमअहिगारेवंदे भावजिणेवीयएउदव्वजिने ।

इगचेइयठवणजिणे तइयचउधयंभिनामजिणे ॥

तिहुअणठवणजिणेपुण पंचमणविहरमाणजिणल्लहे ।

सत्तपए सुयनाए अक्खए तप्परसिद्ध भुई ॥

तिअयादित वीरभुइ नरमे दसमंय उज्जयंत भुई ।

अट्ठावयाइ इगदिंसि सुदिहि तुरसमरणा चरिमे ॥

नमुजेअ अरिहं लोग सव्व पुख्खतमसिद्धजोदेवा ।

उज्जिचत्तावेआ वच्चग अहिगार पढम पया ॥

ભાવાર્થ—‘નમુદ્યુણુ’ થી માંડીને ‘જિય બયાણુ’ પર્યંત પહેલા અધિકારને વિષે જે તીર્થંકર થયા—કેવળ જ્ઞાન પામ્યા છે એવા ભાવજિનને વાંદું છું. ‘જેઅ અઈઆ સિદ્ધા’ એ ગાથાવડે બીજા અધિકારને વિષે આગળ થશે એવા દ્રવ્ય જિનને વાંદું છું. (આ એ અધિકાર નમુદ્યુણુ ને વિષે છે.) શાસ્ત્રકારે કહેલા પાંચ દંડકમાં એ પ્રથમ શકસ્તન, દંડક બાણના. ત્રીજા અધિકારને વિષે એક ચૈત્યના સ્થાપના જિનને વાંદું છું એટલે એક દે-

પતિક્રમણ.

૭૭

રાસર માંહેલી સર્વ પ્રતિમાઓને વંદન કરવું એ અરિહંત ચૈત્યાણું સૂત-
થી જાણવું (એ બીજું ચૈત્યસ્તવ દંડક) 'લોગસ્સ ઉત્તેયગરે' ૩૫ ચો-
થા અધિકારને વિષે શ્રીઋષભાદિક નામ જિનને વાંદુછું. વક્ત્રી 'સવ્યસેઓ
અરિહંત ચૈત્યાણું' ૩૫ પાંચમા અધિકારને વિષે સ્વર્ગ મૃત્યુ અને પાતાળ
એ ત્રણભુવનને વિષે શાશ્વતા અશાશ્વતા જે સ્થાપના જિન છે તે પ્રત્યે વાં-
દુછું (આ ત્રીજું નામસ્તવ દંડક જાણવું) તથા 'પુષ્પરવરદીવદ્ધે' ની પ્રથમ
ગાથા ૩૫ છઠ્ઠા અધિકારને વિષે અઢી દ્વીપ મધ્યે શ્રી મંદીરસ્વામી વિગેરે
વિચરતા ભાવજિન પ્રત્યે વાંદુછું. તમતિમિર પડવ એ પદ્ધતી સુઅસ્સ
ભગવઓ પર્યંત સાતમા અધિકારને વિષે શ્રુતગ્ધાન પ્રત્યે વાંદુછું (એ ચોથું
શ્રુતસ્તવદંડક) સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું એ ગાથા ૩૫ આઠમા અધિકારને વિષે તી-
થે અતીથીદિક પંદર ભેદવાળા સર્વ સિદ્ધની સ્તુતિ જાણવી. જે દેવાણવિ
દેવો અને ઈકકોવિનમુકારો એ બે ગાથા ૩૫ નવમા અધિકારને વિષે વ-
ર્તમાન તીર્થના અધિપતી શ્રીવીર ભગવાનની સ્તુતિ જાણવી 'ઉજિજ્ઞંત સેલ
સિહરે' એ ગાથા ૩૫ દશમા અધિકારને વિષે શ્રી રૈવતાયળમંડળ નેમીનાથ
ભગવાનની સ્તુતિ જાણવી. તથા 'અતારીઅહસદોય વંદિયા' એ ગાથા ૩૫
અગીયારમા અધિકારને વિષે આઠપદ્મદંડકને વિષે શ્રી ભરતેશ્વરે કરાવેલી
ચોવીસ જિનપ્રતિમાની સ્તુતિ જાણવી* (એ સિદ્ધસ્તવ દંડક જાણવું)
'વેમાવચ્ચગરાણું' એ ગાથા ૩૫ બારમા અધિકાર વિષે સમ્યક્ દ્રષ્ટિ દેવતાને
સ્મરવા ૩૫ સ્તુતિ જાણવી.

ભાષ્યકારે બુદ્ધાસો કયો છે કે આ બાર અધિકારમાંથી બીજો, દશમો
અને અગીયારમો એ ત્રણ શિવાયના નવ અધિકારનો લલિત વિસ્તાર
નામે ભાષ્યની વૃત્તિ આદિકના અનુસારથી જાણવા. બાકીના ત્રણ અધિકાર

* આ ગાથાનો જુદા જુદા નવ પ્રકારના અર્થ કરી ભિન્ન ભિન્ન
પ્રકારે તીર્થકર મહારાજની સ્તુતિ થાય છે. જુઓ ચૈત્યવંદન ભાષ્યમાં પ્રદ્ધિ
ક્રમણ સૂત્રની ચોપડી મધ્યે.

૭૮

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

શ્રુતની પરંપરાથી એટલે સિદ્ધાંતના વ્યાખ્યાનનીપરે તથા ગીતાર્થ સંપ્રદાયથી બળુવા આવશ્યક સૂત્રની ચૂર્ણિ તથા પ્રતિક્રમણ ચૂર્ણિ મળે એ અધિકાર સંબંધી કહ્યું છે તેથી તે અધિકાર શ્રુતમય બાલુવા.

એ પ્રમાણેના બાર અધિકાર કરીને દેવવંદન કરવામાં આવે છે. એ ક વખત પ્રતિક્રમણ સૂત્રોના અર્થ બાલુ કરનારને આ વિવિધ બાલુવાનું વધારે સ્વભાવ પડે છે. એના અધિકારમાં બાર સ્તુતિ ભોલવા છે તે પદ દેવવંદન નિમિત્તે છે. સદ્ગતવ અને શીલગતવ બોલી પ્રસ્તુત અધિકાર કર્યાં ચાંચાશાળાં ને કોઈ તીર્થકર મહારાજ તેને અધિકૃતજિન કહીએ અને તેથી પ્રથમ સ્તુતિ તે એક જિનની બાલુવી. દરેક સ્તુતિ જોડામાં પ્રથમ સ્તુતિમાં અધિકાર પણ તેવોજ હોય છે. તેથીજ કાયોત્સર્ગ કરવાના સમયે ‘અરિહંત ચેઈયાણુ’ કરેગિકાહસગ્ગ’ એમ બોલવામાં આવે છે. બીજી સ્તુતિ સર્વ તીર્થકરોની સાધારણ ભક્તિરૂપ હોય છે અને તેના મસ્તક બોલ્યા પછી ‘સંવલોએ અરિહંત ચેઈયાણુ’ કરેગિકાહસગ્ગ’ એમ બોલી કાયોત્સર્ગ કર્યા પછી બોલવામાં આવે છે ત્રીજી સ્તુતિ શ્રુત સિદ્ધાંતની હોય છે અને તે શ્રુતસ્તવ બોલ્યા પછી ‘સુચરસ ભગવઓ કરેગિકાહસગ્ગ’ એમ પાઠ બાળી કાયોત્સર્ગ કર્યા પછી બોલવામાં આવે છે. ચોથી સ્તુતિ જિનશાસનની વૈયાટસ કરનાર સંન્યસ્રુષ્ટિ દેવતાઓની હોય છે અને તેથી સિદ્ધસ્તવ બોલ્યા પછી ‘વૈયાવચ્ચગરાણુ’ એ ચુમ બોલી કાયોત્સર્ગ કરીને બોલવામાં આવે છે. એના પંચમ તબ્બ સ્તુતિ જેની બોલવામાં આવે છે. તેના અધિષ્ઠાતાની છ નિમિત્તે ભક્તિનો લાભ મળે તે માટે કાયોત્સર્ગ કરવામાં આવે છે. અને તે પ્રમાણે ત્રણે કાયોત્સર્ગની આદિમાં ‘વંદણુવત્તિઆએ’ વિગેરે છ પદ બોલવામાં આવે છે. ‘વંદણુવત્તિઆએ’ એટલે પ્રભુને વંદન કરવાથી જે લાભ થાય તે કાયોત્સર્ગ કરવાથી થાઓ એમ પ્રાર્થના છે. ‘પૂ-આણુવત્તિઆએ’ એટલે પ્રભુની વિવિધ પ્રકારે પૂજના કરવાથી જે લાભ થાય તે કાયોત્સર્ગ કરવાથી થાઓ એમ પ્રાર્થના છે. ‘સકારવત્તિઆએ’ એટલે જિ-

પ્રતિક્રમણ.

૭૯

નેશ્વરને આભરણ ચઢાવવા પ્રમુખ સત્કારાદિથી જે લાભ થાય તે કાયોત્સર્ગ થાઓ એમ પ્રાર્થના છે. 'સમ્માણવત્તિઆએ' એટલે જિનેશ્વરની સ્તવના ગુણાદિ કહેવાથી જે લાભ થાય તે કાયોત્સર્ગથી થાઓ એમ પ્રાર્થના છે. 'બેહિલાભવત્તિઆએ' અને 'નિશ્વસગવત્તિઆએ' એટલે કાયોત્સર્ગથી સમકિતનો લાભ થાઓ, અને નિશ્વસર્ગ તે જન્મજરા મરણાદિકથી રહિત થવાય. આવા હેતુપૂર્વક ત્રણ કાયોત્સર્ગ કરવામાં આવે છે અને ચોથો કાયોત્સર્ગ સ્વામીના અંતરમાં રહેલા એના સ્મરણને અર્થે કરવામાં આવે છે.

એ દેવાંરનને વિશે મુદ્રાવિધિ આ પ્રમાણે જાણવી-અભયદેવ સૂરિ-કૃત વંદન પંચાંગક વૃત્તિ પ્રમાણે પ્રણિપાત દંડક (નમુશુશુ) ની આદિ અને અવસાનમાં પંચાંગ મુદ્રાએ પ્રણામ કરવો. પંચાંગ તે બેજનતુ, બેહસ્ત અને મસ્તક એ જાણવા. એ પંચાંગ મુદ્રા અંગવિન્યાસ વિશેષ રૂપત્વપણાથી યોગમુદ્રા વત્ જાણવી. યોગમુદ્રાનું સ્વરૂપ દેવવંદન ભાષ્યમાં આ પ્રમાણે કહ્યું છે.

અન્નુપાંતરિ અંગુલિ કોસાગારેહિંદોહિંદ્યથેહિં ।

પિટ્ટોવરિ કુપ્પરિસં ઠિણ્હિંતહ જોગ મુદ્ધતિ ॥

“અન્ન્યોન્નાંતરિત અંગુલિ એટલેએ હાથની દશે અંગુલિ અન્ન્ય અન્નરિત અને કમલના ડોડાને આકારે જેડીને કીધા એવા એ હાથ તથા પેટ ઉપર કોણિ સંસ્થિત રહી છે જેની એવે પ્રકારે રહેવું તે યોગમુદ્રા જાણવી.”

ચતુર્વિંશતિ સ્તવાદિ ખીજ પાઠોમાં પણ યોગમુદ્રા જાણવી. એમાં કોઈ આશંકા કરે કે જીવાભિગમ સૂત્રને વિષે તો વામ જનુ સમાકુચિત, દક્ષિણ જનુ જમીન ઉપર વિન્યસ્ત અને લલાટપટ્ટે ધટિત કર કુગ્ગલ એ પ્રમાણે રહીને શકસ્તવ બોલવાનું કહ્યું છે તેનું કેમ? તો તેઓએ જાણવું કે એ પણ સત્ય છે પરંતુ એમજ કરવું અને ખીજ રીતે યુક્ત નથી એમ કહેવું ધટિત નથી કારણ કે માતાસૂત્રમાં પર્વિકાસને બેસવું અને કરકારક શિરોધિનિવેશિત કરી શકસ્તવ બોલવું એમ દેખાડ્યું છે. વલી હરિભદ્રાચાર્યે ચૈત્યવંદન વૃત્તિને વિષે ક્ષિતિ ઉપર જનુ સ્થાપન કરી, કરતલ મસ્તકે રાખી જીવનગુરને વિષે નયન અને મન સ્થાપન કરી પ્રણિપાત દંડક બોલવું એમ કહ્યું છે એમ વિવિધ વિધિ દર્શાવેલ છે તે સર્વે પ્રમાણ છે. કારણ કે તે સર્વે પ્રમાણ અંચોતે વિષે કહેલ છે અને વિશેષ પ્રકારે વિનયને સૂચનાર છે તેથી કોઈ

૮૦

શ્રી જૈનધર્મ પ્રકાશ.

પણ વિધિનો નિષેધ કરવો એ યુક્ત નથી. એમ યોગ મુદ્રાએ શકસ્તવતું પઠન કરવું એ વિરોધિત નથી 'અરિહત ચેઈયાણુ' ઈલાદિ દંડક પાઠમાં જિનમુદ્રા તથા યોગમુદ્રા ઉભયનો યોગ*છે. કાઉસગમાં માત્ર જિનમુદ્રાએ રહેવાતું છે. જિનમુદ્રા નીચે પ્રમાણે.

ચત્તારિ અંગુલાઈં પુરઓ ઉણાઈં જઞ્ઞ પહ્લીમઓ ।

પાયાણં ઉસ્સમ્મો એસા પુણ હોઈ જિણ મુદ્દા ॥

“પગના આગળના અંગુલિ તરફના પહોંચાને માંહો માંહે ચાર આંગલનો અંતર અને પાછળની પાણુના ભાગમાં માંહો માંહે ચાર અંગુલથી આછો અંતર રાખી ઉભુ રહેવું તે જિનમુદ્રા,”

એ પ્રમાણે દેવવંદન કરીને ચાર ક્ષમાશ્રમણ પુર્વક ભગવાન્દ વગેરે બોલી ગુરુમહારાજને વંદન કરવું. અને તે પછી શ્રાવક ઈચ્છકારિ સમસ્ત શ્રાવક વદ્ધ† એમ બોલે.

અપૂર્ણ.

ખુશી ખબર.

શ્રી ભાવનગરમાં શ્રી ગોડીપાર્શ્વનાથજીના દેરાસરમાં એક નવું જિનમંદિર કરવામાં આવ્યું છે તેમાં શ્રાવણ વદિ ૧ મે પ્રતિષ્ઠા કરવાનું મુહુર્ત છે. મુળનાયકજી પધરાવવાના (૩૨૧૫૧) તથા ખીજા ચાર જિંબને પધરાવવાના (૩૨૩૩૧) થયા છે. ખીજી ઉપજ પણ ઘણી સારી થઈ છે. શુદી ૭ ગુરુવારે જળયાત્રાનો વરધોડો હતો તેમાં હાથી ઉપર સુશોભીત હોદામાં પ્રભુજીને લઈને બેસવાનું, માવતને સ્થાનકે બેસવાનું તથા પાછળ ચામ્મર ધરાવનારનું ધી મણુ ૧૦૦ ને સમારે થયું છે. ખીજું રથ વિગેરેમાં પ્રભુજીને લઈને બેસવા વગેરેનું ધી પણ ઘણું થયું છે. વરધોડાની શોભા ઘણીજ સરસ આવી છે. મુળનાયકજી પધરાવનાર અને તે દિવસે નવકારસી કરનાર દોશી કુતેહચંદ હકમચંદના નામથી કંકાતરીઓ દેશાવરમાં ગયેલીઓ છે. એ શુભ પ્રસંગે પધારવાની અમે પણ જૈનધર્મીઓને વિનંતી કરીએ છીએ.

* જિનમુદ્રા પગ આશ્રીત અને યોગમુદ્રા હસ્તાશ્રીત છે.

† આ પ્રમાણે બોલવાનું પ્રવર્તન કેટલેક સ્થાનકે નથી પણ તે શાસ્ત્રોક્ત છે માટે બોલવું જોઈએ.

નવી ચોપડીઓની જાહેર ખબર.

૧	શ્રી શત્રુઞ્જયના નકશા. (રંગીત, કપડા સાથે)	૧—૦—૦
૨	શ્રી આયુજના નકશા. (રંગીત, કપડા સાથે)	૦—૬—૦
૩	જૈન કર્પવૃક્ષ (ઋષભદેવજીથી પદાવળી)	૧—૪—૦
૪	અઘીદ્રિપ સંબંધી વૃતાંત (નકશાઓ વાળી)	૨—૦—૦
૫	મુનિરાજ શ્રી આત્મારાગજી કૃત પૂજાઓ વિગેરે.	૦—૪—૦
૬	રતિસાર કુમારનું ચરિત્ર. (ખડુજ રસીક)	૦—૪—૦
૭	નવું જૈન પંચાંગ. (સંવત ૧૯૪૭ ના ફાગણ સુધી)	૦—૧—૦

આશિવાય ખીજી ઘણી જૈન વર્ગને ઉપયોગી ચોપડીઓ અમારી ઓશીસમાં મળે છે તેના લીસ્ટ ગ્રાહકોને વેચેલાં છે. ખીજાને જોઈએ તેણે પત્ર લખીને મંગાવવું. યુકા વ્યાજખી કિંમતે તરતજ પોસ્ટદ્વારા મોકલવામાં આવશે.

મંત્રી.

પુસ્તકોની પહોંચ.

શ્રી દ્વૈષ્ટનગર નિવાસી જૈની પંડિત જીયાલાલ તરફથી મિથ્યા પ્રચાર એ નામની યુક ૧ મિથ્યાત્વના પ્રચાર સંબંધી ગદ્યમાં તથા પ્રાતઃ સ્મરણ મંગલ પાઠ એ નામની યુક ૧ પ્રભાતમાં સ્મરણ કરવા યોગ્ય છપ્પાઓની અમને બેટ દાખલ મળી છે તે સ્વીકારીએ છીએ. પ્રથમની યુકની કિંમત બે આના. અને ખીજીની અરધો આનો છે અને શાસ્ત્રી લી-પીમાં અને હિંદુસ્થાની ભાષામાં છે. જોઈએ તેણે મંગાવવી. પોસ્ટેજ જુદું પડશે.

જાહેર ખબર.

હુંદકમત સમીક્ષા.

હુંદકમતીઓએ માન્ય રાખેલા ૭૨ જૂને અગુસ્તારેજ તેઓએ નહીં માન્ય રાખેલી બાબતોનું ખંડન કરી તેને માનવા લાયક સિદ્ધ કરી છે. તે સાથે હુંદક આશ્રા પાર્વતીજીની અનાવેલી 'સાનદીપિકા' નામની ચોપડીમાં કરેલા કુતકોનું ખંડન કરેલું છે. આ યુક શ્રી ગુજરાંવાલાના રહેનાર શ્રાવક જ્યોતિશાસે ખડુ પરિશ્રમથી અનાવી છે. ભાષા હિંદુસ્થાની અને અક્ષર શાસ્ત્રીમાં શ્રી મુગ્ધમાં છપાય છે. જે કે થોડા વખતમાં તૈયાર થવા સંભવ છે. કિંમત માત્ર આઠ આના. પોસ્ટેજ બે આના જુદું યુક પાકા પુસ્તકની થશે. જોઈએ તેણે નીચેના ાશરનામે પત્ર લખીને મંગાવવી.

શ્રી ગુજરાંવાલા દેશપંજબ.

શ્રી જૈનધર્મી શ્રાવક લાલા કાહનચંદ નાનકચંદ યામજ.

લવાજમની પહોંચ.

- ૧—૩ શા. નાથા લખમીચંદ.
 ૧—૩ શેઠ. નાથા નારણુ.
 ૧—૩ શા. અબરામર તેજશી.
 ૧—૩ વડોલ. વીસનજી માનસંગ.
 ૧—૩ શા. લલુભાઈ ધનજી.
 ૧—૩ શા. હરજીવન હંસરાજ.
 ૧—૦ શા. વેલચંદ રામજી.
 ૧—૩ શેઠ. લવજી કલ્યાણજી.
 ૧—૩ શેઠ. ગોકળ કલ્યાણજી.
 ૧—૩ શા. ઝવેરશા હરજીવન.
 ૧—૩ શા. ભુલાભાઈ મુળજી.
 ૧—૩ શા. દેવચંદ બારમલ.
 ૧—૦ શા. ઝવેર દામજી.
 ૧—૦ વોરા નસરાજ સુરચંદ.
 ૧—૦ વોરા. ઓતમચંદ માણેકચંદ.
 ૧—૩ શા. ઓતમચંદ કરશનજી.
 ૨—૦ શેઠ. આણંદજી મુળજી.
 ૧—૩ શેઠ. ગમર નથુભાઈ.
 ૧—૩ રા. રા. યાલાભાઈ મગનલાલ.
 ૧—૪ શા. શવજી હીરજી.
 ૨—૬ શા. દગડુશા તીલકચંદ.
 ૧—૩ શંઘવી શવચંદ બેહેચર.
 ૨—૬ પરી. રામચંદ સખારામ.
 ૧—૩ શા. અંબાઈદાસ ગણેશ.
 ૧—૩ શા. જ્ઞાનચંદ નાનચંદ.
 ૧—૩ શા. મોતીચંદ રવચંદ.
 ૫—૧૫ મેતા. લાલચંદ નથુ.
 ૧—૩ શા. દીપચંદ હંસરાજ.
 ૧—૩ પરી. ઠાકરશી લાલચંદ.
 ૨—૭ શા. નેમચંદ મુળચંદ.
 ૨—૬ શા. પેરમાણંદદાસ મુળચંદ.
 ૧—૩ શા. લહેરે દોલતચંદ.
 ૧—૪ ગાંધી. જલદેવ ગતાસા.
 ૧—૩ શેઠ. ભગા મંચાણુ.
 ૧—૩ વીસનજી હીરજી.
 ૧—૩ શા. રૂપશી જેઠા.

- ૧—૩ શા. બાણજી મુળજી.
 ૧—૩ શા. લીલાધર હીરજી.
 ૧—૩ શા. શામજી વીરજી.
 ૧—૩ શા. નાગરદાસ ભુદરદાસ.
 ૧—૩ બણશાળી હીરાચંદ સેસકરણુ.
 ૧—૩ શા. હેમચંદ મોતીચંદ.
 ૧—૩ શા. મૂળચંદ પ્રેમજી.
 ૧—૩ શા. કાળીદાસ દેવકરણુ.
 ૧—૩ શા. ભવાનદાસ હેમચંદ.
 ૧—૩ શા. બદવજી ધનજી.
 ૧—૩ શા. કુલચંદ હીરાચંદ.
 ૧—૩ શા. વસ્તારામ સાંકળચંદ.
 ૧—૦ શા. ગોડા નાનજી.
 ૧—૩ શા. પ્રેમા લાલજી.
 ૧—૩ શા. વાડીલાલ હરજીવન.
 ૧—૩ શા. હરીલાલ મગનલાલ.
 ૧—૩ શા. હાથીભાઈ મુળચંદ.
 ૧—૩ શા. સુંદરજી પાનાચંદ.
 ૨—૧૨ પટવા કચરા નાનચંદ.
 ૧—૩ શા. ભુદરશી દેવચંદ.
 ૧—૩ શા. લવજી મંગળ.
 ૧—૩ શા. હરચંદ જેચંદ.
 ૨—૭ શા. કુલચંદ પાનાચંદ.
 ૧—૩ શા. નેનશી કચરા.
 ૧—૩ શા. સોભાગચંદ ઓતમચંદ.
 ૧—૦ શા. વાડીલાલ હીરાચંદ.
 ૧—૩ પરી. પાનાચંદ કુબેરદાસ.
 ૧—૩ શા. જમનાદાસ મકરચંદ.
 ૧—૩ શા. ગુલાબચંદ ટેકાજી.
 ૨—૬ મારવાડી. રણજોડ ગલાજી.
 ૧—૩ શા. સાંકરચંદ હરખચંદ.
 ૧—૩ શા. કેશવલાલ મૂળચંદ.
 ૧—૩ શા. રૂપચંદ ઝવેરચંદ.
 ૧—૩ શેઠ. અનોપચંદ ખીમચંદ.
 ૨—૬ શા. હરખચંદ મુળજી.
 ૩—૯ શા. મુળજી કાનજી.

પાછલું તથા નવું લવાજમ તાકીદે મોકલેો